

İl Müftüleri İstişare Toplantısında Alınan Kararlar Açıklandı

81 il müftüsünün katılımıyla 4-8 Aralık 2021 tarihleri arasında Ankara’da yapılan 40. İl Müftüleri İstişare Toplantısı’na alınan kararlar Diyanet İşleri Başkanlığı’nca kamuoyuna açıklandı.

18 maddeden oluşan sonuç bildirgesinin tam metni şu şekildedir:

Diyanet İşleri Başkanlığımız tarafından milletimize sunulan hizmetleri değerlendirmek, teşkilat mensuplarımız arasında iletişimi güçlendirmek, bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunmak, ilke ve metot birliği sağlamak, yeni gelişme ve planlamaları müzakere etmek üzere düzenlenen 40. İl Müftüleri İstişare Toplantısı 04-08 Aralık 2021 tarihleri arasında Ankara’da gerçekleştirilmiştir. Toplantı boyunca “Salgın Süreci, Toplumsal Değişim ve Diyanet Hizmetleri” başlığı etrafında kapsamlı müzakereler yapılmıştır.

40. İl Müftüleri İstişare Toplantısı sonucunda aşağıdaki hususların kamuoyuyla paylaşılmasında fayda mülahaza edilmiştir:

1. İnsanlığın maruz kaldığı salgın hastalığın başta sosyal, ekonomik ve psikolojik olmak üzere her açıdan hayatı ciddi şekilde etkilediği bu süreçte Diyanet İşleri Başkanlığımız, faaliyetlerini ve hizmetlerini mevcut şartlar muvacehesinde yürütmeye devam etmektedir. Bu dönemde hayatın olağan seyrini ciddi şekilde değiştiren salgının, insanların ruh ve anlam dünyasında yol açtığı tahribat dikkate alınarak manevi destek hizmetleri öncelenmiştir. Aynı şekilde vefa bilincini temsil eden tüm mensuplarımızın katkısıyla başta yaşlılar ve hastalar olmak üzere milletimizin sosyal ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yoğun çalışmalarda bulunulmuştur. Diğer yandan salgının en yoğun dönemlerinde bile eğitim ve irşat faaliyetlerimize ara verilmemiş, vaaz, sohbet ve seminerlerimiz dijital imkânlarla sürdürülmüştür. Salgının insanlığı tehdit etmeye devam ettiği bu vasatta Diyanet İşleri Başkanlığı, gelişen şartlara uygun planlamalarla hizmet üretmeye ve salgın tedbirlerine riayet ve salgının bir an önce sona ermesi için yapılması gerekenler konuşursa milletimize rehberlik etmeye devam edecektir.

2. Teknoloji aracılığıyla sınır tanımaz bir biçimde varlık âlemine müdahale edilmesi, hayatın doğal serüvenine dair endişe yüklü senaryoların yaygınlaşması, trans hümanizm tartışmaları, insanlığın gelecek endişesini artırmakta ve anlam arayışını derinleştirmektedir. Her türlü senaryo ve teorinin enformatik

kanallardan zihinlere boca edildiği böyle bir ortamda, ilgi ve eğilimler hızla dönüşmekte, insanların din, toplum ve hayata dair yerleşik algı ve duyarlılıkları aşınmaktadır. Dolayısıyla küresel değişimlerin arka planını ve yönünü doğru okumaya yönelik gayretler, özellikle akademik çalışmalar, sağlıklı ve huzurlu bir gelecek için umudun güçlendirilmesi adına büyük önem arz etmektedir.

3. Dünyamızı kuşatan sosyal, siyasal, ekonomik, çevresel sorunların arka planında “anlam ve değerler” ekseninde bir “ahlak ve medeniyet” krizi olduğu göz ardı edilemez bir gerçekliktir. Maalesef modern dönemin hayat tasavvurunda insanın manevî yönü ve varlığın aşkın boyutu ihmal edilmiştir. Bunun sonucunda ahlakî değerler zemininde meydana gelen savrulmalarla birlikte erdemlerin muhafazası daha da zorlaşmıştır. Bugün insanlık, bir yanda israf, bencillik ve tüketim çılgınlığı; diğer yanda açlık, yoksulluk ve sefalet ile tasvir edilebilecek ciddi sosyal problemlerin kısılcığında sıkışmış durumdadır. Terör, göç, şiddet, salgın hastalık ve tüm dünyayı kuşatan adaletsizlikler, insanların kahir ekseriyetini çaresizlik ve umutsuzluk girdabında zor ve karamsar bir hayata mahkûm etmektedir. Bu durum sosyal ilişkiler bakımından küresel ölçekte ve psikolojik boyutta ciddi kırılmalara zemin hazırlamakta, maddi ve manevi bunalımlara neden olmaktadır.

4. Dünyanın içinden geçtiği zor süreçte insanlığın aydınlık geleceğine yön verecek en büyük imkân, İslam’ın güven, adalet, merhamet, liyakat, mesuliyet gibi hayat veren ilkeleridir. Bu meyanda Müslüman ülke ve toplulukların iç meselelerini ve aralarındaki sorunları acilen çözerek güçlü bir iş birliğiyle hayatın her alanına dair küresel ölçekte projeler geliştirmeleri, ortak çalışmalarla insanlığa umut olacak faaliyetlerde bulunmaları ve ayrım gözetmeden tüm insanlık için hizmet üretmeleri, ihmal edilemez ve ötelenemez bir sorumluluktur. Söz konusu idealin hayat bulması için asırlarca yeryüzünde huzurun teminatı olmuş medeniyet değerlerimizin ihya edilerek günümüz gerçekliğiyle okunması ve insanlığa yeniden teklif edilmesi daha da önemli hâle gelmektedir. Diyanet İşleri Başkanlığı’nın tüm mensupları bu bilinçle vazifelerini en iyi şekilde ifa etmenin gayreti içinde olacaktır.

5. Bugün ülkemizin, İslam coğrafyasının ve tüm insanlığın karşı karşıya kaldığı sorunlar, asla umutsuzluğa düşmeden ve azmi elden bırakmadan sağlam bir inanç ve doğru bilgiden beslenen güçlü bir gayretle mücadele etmeyi gerektirmektedir. Bilinmelidir ki; atalet ve boş vermişlik, karamsarlığı artıracak; toplumsal değişimin yasalarına kayıtsızlık ve bilgisizlik de sorunların üstesinden gelmeyi zorlaştıracaktır. Bu noktada en büyük sorumluluğumuz feraset ve dirayetle hareket etmek, İslam’ın ilim ve hikmet, adalet ve merhamet, barış ve muhabbet ikliminde gönül birliği yaparak insanlığın felahı için çalışmaya devam etmektir. Her zorlukla beraber bir kolaylığın olduğuna iman edenler için en yüce ideal, hayra çağıran ve ma’rufu emreden bir ümmet olmanın bilinciyle refah, huzur ve güvenin egemen olduğu bir hayatın inşası yolunda çalışmaktır.

6. Sosyal bir varlık olan insanın yaşadığımız yüzyılda yalnızlığa mahkûm bir hayata sürüklendiği dikkat çekmektedir. İnsanı toplumdan soyutlayan bireyselleşme üzerine kurulu hayat tasavvuru, bencillik, duyarsızlık, yalnızlık, güvensizlik ve yabancılaşma gibi sorunları beraberinde getirmektedir. Sosyal sorumlulukları, insani ilişkileri, aile, komşuluk ve akrabalık bağlarını zayıflatan bu durum, bireyden topluma, bugünden gelecek nesillere herkesi olumsuz etkilemektedir. Bu sebeple müminleri bir tarağın dişleri gibi eşit, bir binanın tuğlaları gibi kenetlenmiş, bir beden azaları gibi birbirine duyarlı olmaya davet eden bir inancın mensupları olarak insanî ve ictimai değerleri yeniden yaşama ve yaşatma hususunda daha çok gayret göstermek gerekmektedir.

7. Bugün “şiddet” maalesef hayatın her alanına sirayet eden küresel bir sorun

haline gelmiştir. İnsan onuruyla asla bağdaşmayan şiddet, bir davranış ve zihniyet bozukluğudur. Sebebi ve kaynağı ne olursa olsun, kimden gelirse gelsin, kime karşı yapılırsa yapılsın şiddeti meşru gören anlayış, inanış, töre ve geleneğin karşısında durarak şiddetin her çeşidiyle kararlılıkla mücadele etmek, en temel dinî ve insani görevdir. Diyanet İşleri Başkanlığımız, toplumsal bağlarımızı çürüten şiddete karşı kapsamlı bir bilinç oluşturmak gayesiyle bütün imkânlarıyla mücadelesini sürdürmekte, sorumluluk sahibi herkesi bu konuda daha duyarlı olmaya davet etmektedir.

8. Yüce dinimiz İslam'ın getirdiği bütün değerler; insanlığı, cehaletin, ifsadın ve her türlü kötülüğün girdabından, ilmin, iyiliğin, hikmetin ve hakikatin aydınlığına çıkarmaya matuftur. Dinî hükümlerin nihai amacı, inancından aldığı güçle birbirine kenetlenmiş her açıdan sağlıklı bireyler ve onların oluşturduğu mutlu bir toplum inşa etmektir. Bu gayeyle dinimiz, iyilik, isar, yardımlaşma, dayanışma, paylaşma gibi erdemlerin toplumun tüm fertlerini kuşatacak bir anlayışla ikame edilmesini; birlikte yaşama ahlakına ve hukukuna özen gösterilmesini istemektedir. Dolayısıyla bencilce davranarak kişisel menfaat sağlamaya yönelik yaklaşımlarda bulunmak, elinde ürün olduğu halde daha çok kazanma hırsıyla piyasaya sürmemek yani ihtikara tevessül etmek, İslam'ın üstün ahlak ilkeleriyle bağdaşmayan ve yasakladığı bir davranıştır. İnsaniyet açısından da kabul edilemez bir durumdur.

9. Erdemli ve huzurlu bir toplumun inşasında ailenin öncelikli bir yeri vardır. Aile, inanç, ahlak ve ibadet eğitiminde en temel mektep ve en güçlü merkezdir. Ancak günümüzde anlamı sorgulamaya açılan aile kurumunun ciddi tehditlerle karşı karşıya olduğu da bir gerçektir. Sevgi, saygı, sadakat ve sorumluluk gibi değerlerin göz ardı edilmesi neticesinde ihmal, ilgisizlik, bencillik gibi zaaflar aileyi esir almaktadır. Böylece huzur, rahmet ve meveddetin ocağı olması gereken aile, sorunların hatta şiddet ve trajedilerin odağı haline gelebilmektedir. Dolayısıyla bugün ailenin korunmasına, güçlendirilmesine ve desteklenmesine yönelik hizmetler, hayati öneme sahiptir. Aileyi olumsuz etkileyen, zayıflatan ve işlevsiz hale getiren anlayış ve yaklaşımlara karşı kolektif bir duruş sergilemek en temel görevimizdir. Bu bilinçle Başkanlığımız, aileye, bilhassa kadınlara, çocuklara ve gençlere yönelik hizmetlerini artırarak devam ettirecektir.

10. Başkanlığımız, gençlerimize yönelik dinî rehberlik ve manevi destek hizmetlerine özel bir önem vermektedir. Zira din istismarının aynı zamanda bir güvenlik meselesine dönüştüğü; istismarcı yapıların öncelikli hedef kitle olarak gençliği belirlediği bir ortamda, sahih dinî bilgi ve sağlam medeniyet kodları ekseninde gençlerimize rehberlik etmek hayati öneme sahiptir. Gençlerimizin, Başkanlığımız faaliyetlerine ilgisi, sosyal meselelere duyarlılığı, inanç ve değer ekseninde daha güzel bir istikbal arayışı memnuniyet vericidir. Bu bağlamda gençlerimizin hayata bakışlarını olumsuz etkileyen, maddi-manevi gelişimlerine zarar veren akımlar, fikirler, yapılar ve alışkanlıklara karşı onların yanında olmak; insanlığın maruz kaldığı ahlaki çöküntü, fikrî yozlaşma ve dinî savrulmalar karşısında gençlerimizi inancın ve ibadetin iyileştirici, birleştirici ve bütünleştirici gücüyle buluşturmak Başkanlığımız için önemli bir vazifedir.

11. Günümüzde büyük bir hızla genişleyen ve çeşitlenen yayıncılık dünyası, İslâm'ın evrensel mesajlarını toplumun her kesimine daha etkili bir şekilde iletebilmek için önemli imkânlar ve kolaylıklar sunmaktadır. Bugün kapsamlı bir yayıncılık ağına sahip olan Diyanet İşleri Başkanlığımız, bu alanı bir irşat, eğitim ve rehberlik aracı olarak son derece önemsemektedir. Bu bağlamda Başkanlığımızın her yaştan insanımıza yönelik gerçekleştirdiği görsel, işitsel, basılı, süreli ve dijital yayın faaliyetleri, İslam'ın evrensel ilkelerinin

etkili bir şekilde topluma ulaştırılmasının yanı sıra, çağın doğru okunması ve anlamlandırılması için de değerli bir imkândır. İnancı ve maneviyatı güçlendiren, kimlik ve aidiyet bilincini besleyerek toplumsal bütünlüğe katkı sağlayan çok yönlü yayın faaliyetleri ile Başkanlığımız, milletimizin ve insanlığın hizmetindedir.

12. Medeniyet varlığımız ekseninde toplumumuzun vahdeti ve manevî kalkınmasında önemli bir yeri bulunan camilerimiz, inançtan ibadete, eğitimden sanata, aileden sosyal çevreye kadar hayatın tüm alanlarına yönelik değerlerin köklerinin bulunduğu mekânlardır. İslam'ın hayat veren ilkelerinin insanımıza doğrudan ulaştırılmasında cami merkezli vaaz, irşat ve eğitim faaliyetlerinin önemli bir yeri vardır. Ancak yaşadığımız salgın süreci, hayatın diğer alanlarını olduğu gibi cami merkezli hizmetlerimizi de etkilenmiştir.

Bu süreçte camilerimizde salgın tedbirlerine riayet konusunda cemaatimizin ve görevlilerimizin gösterdikleri hassasiyet ve örneklik takdire şayandır. Bugün salgın hastalığın sebep olduğu ruhsal, duygusal ve toplumsal yaralarımızı sarmak için ülkemizin her köşesine, milletimizin her ferdine uzanan bir imkân olarak camilerimizin arındıran ve yenileyen ikliminin güçlendirilmesi önem arz etmektedir.

13. Başkanlığımızın, toplumu din konusunda aydınlatma ve milletimizin manevi hayatına rehberlik etme gayesi taşıyan faaliyet alanları arasında bugünümüzü ve geleceğimizi inşa eden müstesna mekânlar olarak gördüğümüz Kur'an kurslarımızın ayrı bir yeri vardır. Ülkemizin dört köşesine yayılan Kur'an kurslarımızın temel amacı, insanımızı sahih dinî bilgiyle donatmak, Kur'an'ın sarsılmaz doğruları çerçevesinde iman ve güzel ahlakın, huzurlu ve anlamlı bir hayatın yollarını göstermektir. Bu bağlamda Başkanlığımız, Kur'an kurslarımızı her açıdan ideal düzeye getirmek için gereken çalışmaları yapmakta; nesillerimizi Kur'an'ın tilavetiyle birlikte anlam derinliği, rehberliği ve hidayetiyle buluşturmak için programlar yürütmekte, projeler geliştirmektedir.

14. Sağlam bir karakter inşasında, fiziksel, duygusal ve sosyal anlamda sağlıklı bir gelişimin sağlanmasında en önemli dönem, kişinin çevreyi tanımaya ve hayatı anlamaya başladığı ilk çocukluk çağıdır. Bu gerçekten hareketle ülke çapında yaygınlaştırılan ve her bakımından sürekli gelişme gösteren 4-6 yaş Kur'an kurslarımız, güçlü ve erdemli nesil yetiştirme duyarlılığına sahip milletimiz tarafından büyük bir teveccüh görmektedir. Toplumumuzdaki memnuniyet verici bu ilgi ve yöneliş, Başkanlığımızın söz konusu alana dair sorumluluğunu daha da artırmaktadır. Bu itibarla 4-6 yaş Kur'an kurslarımızın kadro, müfredat ve fiziki imkânlarının ideal noktaya ulaşması ve kurslarımızın herkes için erişilebilir olması için gereken her türlü gayret gösterilmektedir.

15. Kurum ve kuruluşların nitelikli hizmet üretme başarısını etkileyen en temel unsurlardan biri, personel istihdamı ve insan kaynakları yönetiştir. Ülkemizde en yaygın teşkilat yapılanmasına sahip kurumlardan biri olan Diyanet İşleri Başkanlığımızın hizmet alanları her geçen gün genişlemekte, bilhassa eğitim ve sosyal-kültürel içerikli din hizmetleri, manevi danışmanlık ve rehberlik çalışmaları güçlenmektedir. Bunun sonucu olarak öğrenci yurtları, hastaneler, cezaevleri, kadın konuk evleri gibi farklı sosyal alanlara; gençler, engelliler, mülteciler, şiddet mağdurları, madde bağımlıları gibi farklı muhatap kitlelere ulaşan hizmetlerimiz görünürlük kazanmaktadır. Bu alanlara özel eğitimi ve formasyonu olan personel ihtiyacı ortaya çıkmakta, vaiz ve uzman kadrolarına olan ihtiyaç artmaktadır. Ayrıca başta 4-6 yaş Kur'an kurslarında yardımcı hizmetler personelinin ve ihtiyaç duyulan alanlarda hizmet alımı imkânının sağlanması önemli bir gerekliliktir.

16. Zaman zaman özellikle sosyal medya mecralarında "fetva" kavramı etrafında gelişigüzel tartışma ve paylaşımlar dikkat çekmektedir. Fetva, bir Müslümanın

hayatında karşılaştığı meselelerin dinî hükmünü öğrenme amacıyla sorduğu soruya, konunun uzmanı kişiler tarafından verilen cevaptır. Din İşleri Yüksek Kurulu, “İslam dininin temel bilgi kaynaklarını ve metodolojisini, tarihî tecrübesi ile güncel talep ve ihtiyaçları dikkate alarak” dinî konularda karar vermekte, görüş bildirmekte ve soruları cevaplandırmaktadır. Din İşleri Yüksek Kurulumuzun görüşü olarak gündeme gelen bazı konu ve metinlerin bağlamından kopartılarak ve çarpıtılarak tam bir algı operasyonu malzemesine dönüştürülmesi üzüntü vericidir. Aynı zamanda bu durum, dijital dünyada bilgiyi kullanma noktasında vahim bir dikkatsizliği ve kaygı verici bir ahlakî sorunu da ortaya koymaktadır. Dolayısıyla vatandaşlarımızın dinî bilgi, görüş ve fetva gibi konularda doğrudan Başkanlığımızın eserlerini, iletişim kanallarını, sosyal medya hesaplarını kullanması veya müftülüklerimize müracaat etmesi büyük bir öneme sahiptir.

17. Günümüzde dijital yayın mecraları, yazılı, görsel ve işitsel medyayı hayatın her alanında etkin kılmış; bireysel ve toplumsal hayatta yönlendirici bir unsur haline getirmiştir. Dolayısıyla insanların dinî bilgi edinmek amacıyla da çokça müracaat ettiği kitle iletişim araçları, Diyanet hizmetleri açısından daha önemli hâle gelmiştir. Bu durum, Başkanlığımızı televizyon, radyo, dergi, gazete, internet yayınları ve platformları gibi iletişim kanallarını etkili bir şekilde kullanmaya yöneltmiştir. Diğer yandan dijital medyanın temel bilgi kaynağı hüviyetine bürünmüş olması, bu mecralarda yer alan dinî bilgilerle ilgili doğruluk ve güvenilirlik sorununu da beraberinde getirmiştir. Bu sebeple dinî bilgiye erişim ve bilgiyi aktarım hususunda son derece hassas davranılması büyük bir önem arz etmektedir.

18. İslam’ın evrensel mesajları, ilkeleri ve ölçüleri hususunda toplumu aydınlatmak, dinin hüküm ve değerleri ekseninde milletimize ve insanlığa hizmet etmek, Diyanet İşleri Başkanlığımızın varlık sebebi ve anayasal görevidir. Bu doğrultuda, her türlü farklı görüş ve düşüncenin, ideolojik, etnik ve politik yaklaşımın üzerinde kuşatıcı bir anlayışla hareket etmek, Başkanlığımızın en temel hassasiyetidir. Hal böyleyken Başkanlığımızın zaman zaman gündelik tartışmaların içine çekilmesi, doğru olmayan bilgilerle kurumumuzun ve mensuplarımızın yıpratılması son derece yanlış ve üzüntü vericidir. Bu sebeple din ve diyanet ile ilgili yazan, konuşan ve paylaşım yapan herkesin hakikate bağlılık konusunda çok daha hassas olması gerekmektedir.

Kamuoyuna saygıyla sunulur.

Kaynak: Diyanet İşleri Başkanlığı internet sitesi – 08.12.2021